

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/વિશેષ નાગરિક અરજી નં. ૧૦૪૪૯/૨૦૨૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનિય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનીતા અગ્રવાલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પ્રણવ ત્રિવેદી

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર

હા.

ના.

√

મૌશામી અમુલકુમાર ગાંગુલી અને અન્ય

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

દેખાવ:

અરજદાર માટે એમ. આર. પી. એ. જાડેજા (૩૭૨૬) નંબર

૧,૧૦,૧૧,૧૨,૧૩,૧૪,૧૫,૧૬,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮,૯

શ્રી કમલ ત્રિવેદીને એડવાનસ કોપી, મદદનીશ સરકારી વકીલ સાથે એડવોકેટ

જનરલ માટે શ્રી વિનય બી વિશનને વિનંતી

પ્રતિવાદી (ઓ) નંબર ૧

=====

કોરમ: માનનિય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી જસ્ટીસ સુનીતા અગ્રવાલ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જસ્ટિસ પ્રણવ ત્રિવેદી

સિએવી જજમેન્ટ

(દ્વારા માનનિય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી સુનીતા અગ્રવાલ)

૧. વર્તમાન અરજીમાં ગુજરાત પંચાયત સેવાઓ (વર્ગ-૩), વિભાગીય પરીક્ષા (બીજો સુધારો) નિયમો, ૨૦૨૩ (ટૂંકમાં 'નિયમો' ૨૦૨૩ તરીકે) ના નિયમ ૨ (૧) માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓને પડકારવામાં આવ્યો છે, જેમાં ગુજરાત પંચાયત સેવાઓ (વર્ગ-૩), વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો, ૨૦૨૨ (ટૂંકમાં 'વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો' ૨૦૨૨) ના નિયમ ૩ ના પેટા-નિયમ (૧) માં નીચે મુજબ એક પરંતુક દાખલ કરવામાં આવી છે:—

“૨. ગુજરાત પંચાયત સેવાઓ (વર્ગ-૩), વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો, ૨૦૨૨, (ત્યારબાદ "ઉપરોક્ત નિયમો" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે), નિયમ-૩ માં,

(૧) પેટા-નિયમ (૧) પછી, નીચેની પરંતુક દાખલ કરવામાં આવશે, એટલે કે:-

“પરંતુ જે વ્યક્તિ ૧લી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૨ના રોજ ભાગ-૨ પરિશિષ્ટ એમાં ઉલ્લેખિત પદ પર બઢતી મેળવવા માટે તમામ રીતે પાત્ર હતી તેને પરીક્ષા પાસ કરવામાંથી મુક્તિ આપવામાં આવશે.”

૨. વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ના મૂળ નિયમો ૩ (૧) અને ૪ અહીં નીચે દર્શાવવા માટે સુસંગત છે:-

“૩. પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાત

૩(૧) પરિશિષ્ટ એ ના ભાગ-૧ માં નિર્દિષ્ટ હોદ્દા પર નિમણૂક પામેલી વ્યક્તિએ પરિશિષ્ટ એ ના ભાગ-૨ માં નિર્દિષ્ટ કરેલા સંબંધિત હોદ્દા પર બઢતી માટે પાત્ર બનવા માટે નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી રહેશે.

૪. પરીક્ષામાં હાજર રહેવાની પાત્રતા -

(૧) કોઈ પણ વ્યક્તિ એપેલિડક્સ એ અને એપેલિડક્સ બીના ભાગ-૧ના પદ પર તેમની નિમણૂક પછી બે વર્ષની સતત સેવા પૂર્ણ ન કરે ત્યાં સુધી પરીક્ષામાં બેસવા માટે પાત્ર રહેશે નહીં.

(૨) કોઈ પણ વ્યક્તિ પરીક્ષામાં બેસવા માટે પાત્ર રહેશે નહીં સિવાય કે તેણે હાલની પોસ્ટ પર તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરી હોય અથવા તેને સક્ષમ અધિકારી દ્વારા તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવાથી મુક્તિ આપવામાં આવી હોય, જો કોઈ હોય તો.

૩. અરજદારો દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી ફરિયાદ ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ પર તમામ બાબતોમાં પાત્ર વ્યક્તિઓને વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવા માટે, મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર વર્ગ-૩ ના પદ પર બઢતી આપવા માટે, મહિલા આરોગ્ય કર્મચારી વર્ગ-૩ માંથી આપવામાં આવેલી મુક્તિ વિશે છે. મુક્તિ કલમ દાખલ કરતા સુધારેલા નિયમોની માન્યતાને પડકારતી વખતે, ઉપરોક્ત મુક્તિ કલમનો લાભ આપીને મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ-૩) ના પદ પર પાંચ હોદ્દેદારોને (અહીં પ્રતિવાદી નંબર ૩ થી ૭) બઢતી આપવા માટે પણ પડકાર ઉઠાવવામાં આવ્યો છે.

૪. અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલની રજૂઆત એ છે કે ૨૩.૦૮.૨૦૨૨ પર સૂચિત વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ મુજબ, મહિલા આરોગ્ય કર્મચારી

વર્ગ-૩ના પદ પર કામ કરતા દરેક હોદ્દેદારો માટે મહિલા આરોગ્ય નિરીક્ષક વર્ગ-૩ના પદ પર બઢતી માટે પાત્ર બનવા માટે નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી બની ગઈ હતી. એકવાર વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતને બઢતીના હેતુઓ માટે પાત્રતા માપદંડની અંદર નિયમોમાં લાવવામાં આવી જાય, પછી જેઓ ૦૧.૦૯.૨૦૨૨ પર અન્યથા પાત્ર હતા તેમને વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતમાંથી બાકાત રાખવાનું કોઈ વાજબીપણું નહોતું.

પ. દલીલ એ છે કે પાત્રતાના માપદંડ મુજબ, મહિલા આરોગ્ય કર્મચારી વર્ગ-૩ના પદ પર કામ કરતી પદધારી, વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ના નિયમ ૩ મુજબ, આ પદ પર તેમની નિમણૂક પછી સતત બે વર્ષની સેવા પૂર્ણ કરવા અને છ મહિનાની તાલીમ પૂર્ણ કરવા અને તાલીમ પછીની પરીક્ષામાં વધુ પાસ થવા પર વિભાગીય પરીક્ષામાં બેસવા માટે પાત્ર છે.આમ, મહિલા આરોગ્ય કર્મચારી વર્ગ-૩ના પદ પર કામ કરતા દરેક હોદ્દેદાર માટે પાત્રતા માપદંડ સાર્વત્રિક છે કે (૧) ઉપરોક્ત હોદ્દા પર નિમણૂક પછી બે વર્ષ સતત સેવા પૂર્ણ કરવી; (૨) છ મહિનાની તાલીમ પૂર્ણ કર્યા પછી વર્તમાન હોદ્દા પર તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવી.

૬. જો કે, મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર વર્ગ-૩ ના પદ પર બઢતી માટે ઉપરોક્ત નોંધાયેલા પાત્રતા માપદંડ ઉપરાંત, ૨૩.૦૮.૨૦૨૨ તારીખની સૂચના સાથે રજૂ કરવામાં આવેલી નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાત છે. રજૂઆત એ છે કે અહીં તમામ અરજદારો બે વર્ષની સતત સેવા અને છ મહિનાની તાલીમ પૂર્ણ થયા પછી તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવાના પાત્રતા માપદંડ ધરાવે છે.જોકે, ડિપાર્ટમેન્ટલ એક્ઝામિનેશન રૂલ્સ '૨૦૨૨ના નિયમ ૩ના પેટા-નિયમ (૧) માં જોગવાઈ દાખલ કરીને, તારીખ ૧૧.૧૨.૨૦૨૩ દ્વારા અમલમાં મૂકવામાં આવેલા નિયમો' ૨૦૨૩ સાથે, બઢતી માટે લાયક ઉમેદવારોનો એક નવો વર્ગ બનાવવામાં આવ્યો હતો, જેમને નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા લેવાની જરૂરિયાતમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી છે, જેના પરિણામે અરજદારોના જુનિયર એવા ૩ થી ૭ નંબરના પ્રતિવાદીઓને બઢતી આપવામાં આવી છે.

૭. અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ભારપૂર્વક દલીલ કરવામાં આવી હતી કે કટ-ઓફ તારીખ એટલે કે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ પર ૧૧.૧૨.૨૦૨૩ પર સૂચિત નિયમો '૨૦૨૩ દ્વારા પ્રદાન કરીને નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા હાથ ધરવાથી મુક્તિ કલમની પૂર્વલક્ષી કામગીરીના પરિણામે વર્ગની અંદર એક વર્ગની રચના થઈ છે.જેઓ અન્યથા ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ પર મુક્તિ કલમને પૂર્વલક્ષી અસર આપીને વિભાગીય પરીક્ષામાંથી મુક્તિ માટે પાત્ર હતા તેમનું આ વર્ગીકરણ

ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન છે.વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ દ્વારા જરૂરી નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતમાંથી મુક્તિ આપવા માટે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ કટ-ઓફ તારીખ માટે કોઈ વાજબીપણું નથી.વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે પેટા-નિયમમાં છૂટની જોગવાઈ દાખલ કરવામાં આવી હતી ત્યારે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ સુધી ૧૧.૧૨.૨૦૨૨ વચ્ચે કોઈ વિભાગીય તપાસ હાથ ધરવામાં આવી ન હતી.

(૧) નિયમ ૩.

૮. ઉપરોક્તની નોંધ લેતા, તે નોંધવા માટે પૂરતું છે કે વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ને સૂચિત કરતી ૨૩.૦૮.૨૦૨૨ તારીખની સૂચના પહેલાં, મહિલા આરોગ્ય નિરીક્ષક (વર્ગ ૩) ના ફીડર કેડરમાંથી મહિલા આરોગ્ય નિરીક્ષક (વર્ગ ૩) ના પદ પર બઢતી મહિલા આરોગ્ય નિરીક્ષક (વર્ગ ૩) (પંચાયત સેવા) ભરતી નિયમો, ૧૯૯૮ હેઠળ હાથ ધરવામાં આવી હતી, જે ગુજરાત પંચાયત અધિનિયમ, ૧૯૯૩ની કલમ ૨૭૪ સાથે વાંચીને કલમ ૨૨૭ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને રાજ્ય દ્વારા ૧૧.૧૨.૨૦૨૩ પર સૂચિત કરવામાં આવી હતી.નિયમો ૧,૨,૩ અને નિયમો '૧૯૯૮ (પેપર બુકના પાન નંબર' ૮૫ 'પર) અહીં કાઢવા માટે સુસંગત છે:—

“૧. આ નિયમોને મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ ૩), (પંચાયત સેવા) ભરતી નિયમો, ૧૯૯૮ કહી શકાય.

૨. મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ ૩), (પંચાયત સેવા) ના પદ પર નિમણૂક મહિલા આરોગ્ય કાર્યકર (વર્ગ ૩), (પંચાયત સેવા) તરીકે ઓછામાં ઓછા પાંચ વર્ષ સુધી કામ કરનાર અને નિયત વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરનાર વ્યક્તિઓમાં સાબિત થયેલી યોગ્યતા અને કાર્યક્ષમતા ધરાવતી વ્યક્તિને બઢતી આપીને કરવામાં આવશે.

૩. બઢતી દ્વારા નિયુક્ત ઉમેદવારએ આવા સમયગાળા માટે આવી તાલીમમાંથી પસાર થવું પડશે અને તાલીમ પછીની પરીક્ષા અને હિન્દી અથવા ગુજરાતી અથવા સરકાર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે તે બંનેમાં પરીક્ષા પાસ કરવી પડશે.”

૯. ઉપરોક્ત નિયમોનું અવલોકન સૂચવે છે કે મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ ૩), (પંચાયત સેવા) ના પદ પર નિમણૂક માટે નિયમો '૧૯૯૮ હેઠળ મહિલા આરોગ્ય કાર્યકર વર્ગ ૩ (પંચાયત સેવા) તરીકે કામ કર્યું હોય તેવા હોદ્દાદારોમાંથી બઢતી દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી, જેમણે ઓછામાં ઓછા પાંચ વર્ષ સુધી કામ કર્યું હોય અને જેમણે નિયત વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરી હોય. નિયમો '૧૯૯૮ મુજબ બઢતી દ્વારા નિયુક્ત ઉમેદવારને ગુજરાત સરકાર દ્વારા સૂચવવામાં આવે તે સમયગાળા માટે તાલીમ લેવી અને તાલીમ

પછીની પરીક્ષા તેમજ હિન્દી અથવા ગુજરાતી અથવા બંનેમાં પરીક્ષા પાસ કરવી જરૂરી છે.

૧૦. અમારી સમક્ષ એવું મૂકવામાં આવ્યું હતું કે વિભાગીય પરીક્ષા યોજવા માટે કોઈ નિયમો ઘડવામાં આવ્યા ન હોવાથી, વર્ગ-૩ મહિલા આરોગ્ય કર્મચારીઓને તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવાની સાથે જરૂરી સંખ્યામાં વર્ષોની સેવા પૂર્ણ કર્યા પછી જ મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ-૩) ના પદ પર બઢતી આપવામાં આવી રહી હતી.ઉપરોક્ત વાસ્તવિક સ્થિતિ વિશે કોઈ શંકા નથી.

૧૧. આમ, તે સ્પષ્ટ છે કે મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ-૩), (પંચાયત સેવા) માં બઢતી માટે પાત્ર બનવા માટે નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાત વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ ના અમલીકરણ સાથે જરૂરી બની છે, જે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ પર અમલમાં આવી હતી.વિભાગીય પરીક્ષા હાથ ધરવા માટે, વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ હેઠળ, તે જરૂરી છે કે હોદ્દેદાર પાસે બે વર્ષની સેવાની પાત્રતા હોવી જોઈએ અને વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો' ૨૦૨૨ ના નિયમ ૪ મુજબ તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવી જોઈએ.

૧૨. પરિણામ એ આવ્યું છે કે જે લોકો જૂના નિયમો '૧૯૯૮ અનુસાર ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ મુજબ પાત્રતા લાયકાત ધરાવે છે, તેમને ઉપરોક્ત નિયમો'

૨૦૨૨ના અમલીકરણની તારીખે વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ના નિયમો ૩ (૧) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાથી મુક્તિ આપવામાં આવી છે, કારણ કે, ૦૧.૦૯.૨૦૨૨ પહેલા વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની કોઈ જરૂર નહોતી.

૧૩. અહીં ૩ થી ૭ નંબરના પ્રતિવાદીઓ (સંખ્યામાં પાંચ), નિયમ ૪ મુજબ પાત્રતા લાયકાત ધરાવે છે અને નિયમો '૨૦૨૩ દ્વારા સમાવિષ્ટ પેટા-નિયમ (૧) ની જોગવાઈ દ્વારા આપવામાં આવેલી મુક્તિ સાથે, ૧૧.૧૨.૨૦૨૩ થી અસર સાથે, તેમને વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો' ૨૦૨૨ ના નિયમ ૩ (૧) મુજબ વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂર નહોતી.

૧૪. અમે એ પણ નોંધ કરી શકીએ છીએ કે અહીં અરજદારોએ ૦૧.૦૬.૨૦૨૨ થી તેમની છ મહિનાની તાલીમ શરૂ કરી છે અને માત્ર ૩૦.૧૧.૨૦૨૨ પર જ તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવાની પાત્રતા મેળવી છે.આમ, તે સ્પષ્ટ છે કે અરજદારો ૩૦.૧૧.૨૦૨૨ પહેલા જૂના નિયમો '૧૯૯૮ હેઠળ અથવા ૦૧.૦૯.૨૦૨૨ થી અમલમાં આવતા વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો' ૨૦૨૨ના અમલીકરણની તારીખે બઢતી માટે લાયક નહોતા.તે સ્પષ્ટ છે કે અરજદારો વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ના અમલીકરણ પહેલાં બઢતી માટે લાયક નહોતા, જેમાં મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર વર્ગ-૩ના પદ પર બઢતી માટે

નિયમ ૩ (૧) દ્વારા નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાત જરૂરી કરવામાં આવી છે.

૧૫. અરજદારો અને પ્રતિવાદીઓ નં.૩ ૭ થી, આમ, બે જુદા જુદા વર્ગોના છે, અરજદાર વર્ગનો છે; જેની પાસે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ પર જરૂરી પાત્રતા લાયકાત નથી અને પ્રતિવાદી નંબર ૩ થી ૭ તે છે જેઓ અન્યથા જૂના નિયમો '૧૯૯૮ હેઠળ બઢતી માટે પાત્ર હતા, જે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ પર અથવા તે પહેલાં કાર્યરત હતા.અરજદાર માટે વિદ્વાન વકીલની પ્રથમ દલીલ કે વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો '૨૦૨૨ ના નિયમ ૩ (મુક્તિ કલમ) ના પેટા-નિયમ (૧) ની જોગવાઈ દાખલ કરીને નિયમો' ૨૦૨૩ એ વર્ગની અંદર એક વર્ગ બનાવ્યો છે અને બંધારણની કલમ ૧૪ દ્વારા પ્રભાવિત છે, આમ, નકારી શકાય તેવું છે.

૧૬. કટ-ઓફ તારીખ એટલે કે ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ વિશેના વાજબીપણાના સંદર્ભમાં, તે સ્પષ્ટ છે કે જે લોકો જૂના નિયમો '૧૯૯૮ હેઠળ મહિલા આરોગ્ય કાર્યકર વર્ગ-૩ના પદ પર બઢતી માટે અન્યથા પાત્ર હતા, તેમની પાસે જરૂરી લાયકાત હતી અને છ મહિનાની તાલીમ પૂર્ણ થયા પછી તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરી હતી, તેમને ૦૧.૦૮.૨૦૨૨ થી અસર સાથે ૨૩.૦૮.૨૦૨૨ પર સૂચિત વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો' ૨૦૨૨ સાથે અમલમાં લાવવામાં આવેલી

નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી છે.

૧૭. તે સ્પષ્ટ છે કે બીજા સુધારા નિયમો, ૨૦૨૩ દ્વારા વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો, ૨૦૨૨ ના નિયમ ૩ ના પેટા-નિયમ (૧) ની જોગવાઈને આ હેતુ સાથે ઉમેરવામાં આવી હતી કે વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો, ૨૦૨૨ ના નિયમ ૩ (૧) એ વ્યક્તિઓના પૂર્વગ્રહ સાથે કામ ન કરવું જોઈએ કે જેઓ નિયમો, ૧૯૯૮ માં નિર્ધારિત લાયકાતને ધ્યાનમાં રાખીને બઢતી માટેની લાયકાત ધરાવે છે. જૂના નિયમો '૧૯૯૮ હેઠળ પાત્રતા લાયકાત ધરાવતા લોકોને મુક્તિ એ નિયમો' ૨૦૨૩ દ્વારા સુધારા લાવવા માટેનો તર્ક છે. મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર વર્ગ-૩ના પદ પર બઢતી માટે ઉપરોક્ત તારીખથી લાગુ થતી નીચલા સ્તરની વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતના અમલીકરણ માટે કટ ઓફ તારીખ ૦૧.૦૯.૨૦૨૨ સાથે જૂના નિયમો ૧૯૯૮ મુજબ પાત્રતાના માપદંડોને પૂર્ણ કરનારા આવા ઉમેદવારોને મુક્તિ આપવા માટે કરવામાં આવેલી જોગવાઈ, આમ, કોઈપણ તર્ક વિના લાવવામાં આવી હોવાનું કહી શકાય નહીં.

૧૮. ૦૧.૦૯.૨૦૨૨ પહેલાં છ મહિનાની તાલીમ સફળતાપૂર્વક પૂર્ણ કરવા પર જરૂરી સંખ્યાબંધ વર્ષોની સેવા અને તાલીમ પછીની પરીક્ષા પાસ કરવાના પાત્રતા માપદંડ ધરાવતા હોદ્દેદારો એક અલગ વર્ગની રચના કરે છે જેને નિયમો '૨૦૨૨

હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતની બાબતમાં યોગ્ય રીતે અલગ ગણવામાં આવે છે. વિભાગીય પરીક્ષામાં પાસ થવાની જરૂરિયાત લાગુ કરવાના હેતુ માટે ઉમેદવારોના આવા વર્ગીકરણનો તર્કસંગત આધાર છે, જે નિયમો '૨૦૨૩ દ્વારા સુધારેલા વિભાગીય પરીક્ષા નિયમો' ૨૦૨૨ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના હેતુ સાથે વાજબી જોડાણ ધરાવે છે.

૧૯. નિયમો '૨૦૨૩ દ્વારા ઉમેરવામાં આવેલા નિયમ ૩ ના પેટા-નિયમ (૧) ને જોગવાઈ દ્વારા આપવામાં આવેલી મુક્તિ, નિયમો' ૨૦૨૨ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી વિભાગીય પરીક્ષા પાસ કરવાની જરૂરિયાતમાંથી ૦૧.૦૯.૨૦૨૨ થી અમલમાં મૂકવામાં આવી છે, જેનો હેતુ એ છે કે નિયમો '૨૦૨૨ એ લોકો માટે પૂર્વગ્રહ પેદા કરી શકશે નહીં જેઓ નિયમો' ૨૦૨૨ ના અમલીકરણ સમયે જૂના નિયમો '૧૯૯૮ હેઠળ અન્યથા પાત્ર હતા.

૨૦. તેથી, અમે એવું માનવા માટે અસમર્થ છીએ કે નિયમો ૨૦૨૩ દ્વારા ૧૧.૧૨.૨૦૨૩ ના જાહેરનામા દ્વારા આપવામાં આવેલી મુક્તિ ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪ હેઠળ બાંધધરીકૃત સમાનતાના અધિકારનું ઉલ્લંઘન છે.

૨૧. અન્યથા પણ, તે સ્થાયી કાયદો છે કે લાયકાત માટેના આધાર તરીકે તારીખની પસંદગીને હંમેશાં મનસ્વી તરીકે ગણાવી શકાતી નથી, પછી ભલે

પસંદગી માટે કોઈ ચોક્કસ કારણ ન આવે, સિવાય કે તે સંજોગોમાં તરંગી અથવા તરંગી હોવાનું દર્શાવવામાં આવે.નિર્વિવાદપણે, જેઓ તેના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે તેઓ એક અલગ વર્ગ બનાવશે.પદાર્થ સાથે વાજબી જોડાણ ધરાવતું આ પ્રકારનું વર્ગીકરણ ન તો આ શ્રેણીમાં આવે છે. ભારતના બંધારણની કલમ ૧૪નું ઉલ્લંઘન કરવા માટે વર્ગની અંદર એક વર્ગ અથવા કૃત્રિમ વર્ગીકરણ બનાવવું.

૨૨. જ્યાં સુધી કટ-ઓફ તારીખ નક્કી કરવા સંબંધિત કાયદાની વાત છે, ત્યાં સુધી આપણે રામરાવ અને અન્યો વિરુદ્ધ અખિલ ભારતીય પછાત વર્ગ બેંક કર્મચારી કલ્યાણ સંગઠન અને અન્યોના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયના ફક્ત નંબર '૩૩' ની નોંધ લઈ શકીએ છીએ, (૨૦૦૪) ૨ એસ. સી. સી. ૭૬, જે કટ-ઓફ તારીખને પડકારવાની બાબતમાં માર્ગદર્શિકા પ્રદાન કરે છે જે બંધારણની કલમ ૧૪ની બહાર છે અને નીચે મુજબ વાંચે છે:-

“૩૩. જ્યારે પણ આવી કટ-ઓફ તારીખ નક્કી કરવામાં આવે છે, ત્યારે પ્રશ્ન ઊભો થઈ શકે છે કે શા માટે કોઈ વ્યક્તિને માત્ર ત્યારે જ ગુકસાન થશે કારણ કે તે કટ-ઓફ તારીખની ખોટી બાજુએ આવે છે, પરંતુ હકીકત એ છે કે કેટલીક વ્યક્તિઓ અથવા સમાજના કોઈ વર્ગને મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડશે, તે આ રીતે નક્કી કરવામાં આવેલી કટ-ઓફ તારીખ બંધારણની કલમ ૧૪ની બહાર છે તેવું માનવા માટે આધાર ન હોઈ શકે.”

૨૩. અમારા દ્વારા લેવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ઢ્રષ્ટિકોણને યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ કમિશન વિ. સાધના ચૌધરી અને અન્યો, (૧૯૯૬) ૧૦ એસ. સી. સી. ૫૩૬ માં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય દ્વારા પણ સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે, જેના પર વિદ્વાન મહાધિવક્તાનો ભરોસો છે.

૨૪. ઓલ મણિપુર પેન્શનર્સ એસોસિએશનમાં તેના સચિવ વિ. દ્વારા ચુકાદો. મણિપુર રાજ્ય અને અન્યો, (૨૦૨૦) ૧૪ એસ. સી. સી. ૬૨૫ અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખેલો એક અલગ આધાર ધરાવે છે, કારણ કે, નિવૃત્ત કર્મચારીઓને સુધારેલી પેન્શનની મંજૂરીના સંદર્ભમાં વિવાદ હતો, જેમાં કટ-ઓફ તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હતી, બે વર્ગો બનાવવામાં આવ્યા હતા, એટલે કે એક ૧૯૯૬ પહેલા નિવૃત્ત થયો હતો અને જે ૧૯૯૬ પછી નિવૃત્ત થયો હતો. કેસની ઉપરોક્ત હકીકતોમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો છે કે તમામ લાભાર્થીઓ એક વર્ગ બનાવે છે જેઓ પેન્શનના નિયમો અનુસાર પેન્શન મેળવવા માટે હકદાર હતા, અને આવા વર્ગીકરણનો સુધારેલા પેન્શનના લાભ આપવાના હેતુ અને હેતુ સાથે કોઈ સંબંધ નથી. આમ, ઉપરોક્ત નિર્ણયથી કોઈ લાભ મેળવી શકાતો નથી.

૨૫. આમ, નિયમો ૨૦૨૩ની માન્યતાને પડકારવા માટે અરજદારો માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા કરવામાં આવેલી તમામ દલીલો આથી નકારી કાઢવામાં આવે છે.તેથી, નિયમો '૨૦૨૩ની દ્રષ્ટિએ મહિલા આરોગ્ય સુપરવાઈઝર (વર્ગ-૨) (પંચાયત સેવા) ના પદ પર ખાનગી પ્રતિવાદી નં.૩ ને ડમાં બઢતી આપવાના ૨૯.૦૬.૨૦૨૪ ના આદેશને પડકારવામાં આવી શકે નહીં.

૨૬. પરિણામે, રિટ અરજી રદ કરવામાં આવે છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

(સુનીતા અગ્રવાલ, મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી)

(પ્રણવ ત્રિવેદી, ન્યાયમૂર્તિ શ્રી)

વિષય:

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.